

Mirades a la neologia especialitzada

La neologia especialitzada o terminològica (també anomenada *neonímia*) és, segons Rondeau (1981), la denominació que representa la noció de neologisme lèxic en les llengües d'especialitat.¹ En aquest dossier temàtic de TERMINÀLIA, volem conèixer una mica més de prop la relació de diverses llengües amb la neologia especialitzada. Com acullen i tracten els neologismes especialitzats, per exemple, el català, el castellà, el francès, l'eslovè o l'irlandès? Per saber una mica més sobre el tema i tenir diferents punts de vista, hem enviat el qüestionari següent a institucions i investigadors que treballen amb aquestes llengües.

A continuació, us presentem, doncs, opinions i punts de vista sobre neologia especialitzada de les llengües següents:

CA 1 [TERMCAT]:

Dolors Montes
Secretària del Consell Supervisor
TERMCAT

CA 2 [CCMA]:

Ernest Rusinés Gramunt
Cap d'Assessorament Lingüístic
Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA)

ES [DGT]:

Blanca Collazos i Luís González
Traductors de la Direcció General de Traducció
Comissió Europea

FR [DGLFLF]:

Étienne Quillot
Cap de la missió de desenvolupament
i enriquiment de la llengua francesa
Delegació General de la Llengua Francesa
i de les Llengües de França
Julie Andreu, Nathalie Lanckriet i Valerio Emanuele
Terminòlegs
Delegació General de la Llengua Francesa
i de les Llengües de França

GA [DCU]:

Úna Bhreathnach
Directora editorial de Fiontar & Scoil na Gaeilge
Dublin City University

SL [ZRC SAZU]:

Mojca Žagar
Cap de la Secció de Terminologia
Institut Fran Ramovš de la Llengua Eslovena

Nota:

1. ESTOPA, R. (2010). «La neologia especialitzada, repte constant per al mediador lingüístic». *Memòries de la Societat Catalana de Terminologia*, núm. 2, p. 15-39. <https://doi.org/10.2436/15.2503.02.9> [Consulta: 24 novembre 2022].

1 Quina és la funció principal del vostre organisme en relació amb la terminologia i, especialment, amb la neologia especialitzada o terminològica?

CA 1 [TERMCAT]: La funció del TERMCAT és, en línies generals, coordinar l'activitat terminològica en llengua catalana per garantir que els parlants tenen a la seva disposició la terminologia que els cal en qualsevol àmbit de coneixement o d'activitat i amb la qualitat necessària. Això es concreta en la prestació de serveis d'assessorament als usuaris, la creació de diccionaris i altres productes terminològics, l'establiment o la normalització dels neologismes terminològics que ho requereixen i la difusió de la terminologia en català.

CA 2 [CCMA]: Els mitjans de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) difonem continguts de tota mena i amb tota mena de registres. Oferim des de divulgació científica —via mitjans digitals, en forma d'article, per exemple, o via programes de ràdio i televisió— fins a productes molt informals —via xarxes socials o programes multiplataforma. La funció principal dels nostres mitjans en aquesta matèria és oferir continguts màximament comprensibles pel que fa a terminologia i màximament pròxims pel que fa a neologismes, sobretot els que adopten les persones joves.

ES [DGT]: Com a institució de la Unió Europea amb iniciativa per proposar polítiques, la Comissió Europea produeix una gran quantitat de textos que constitueixen un repositori ingent de terminologia. En virtut del principi de multilingüisme, consagrat al Reglament núm. 1 pel qual es fixa el règim lingüístic de la Comunitat Econòmica Europea, la legislació i bona part dels documents no legislatius de la UE es tradueixen a totes les seves llengües oficials. Entre els documents no legislatius més importants des del punt de vista lingüístic, pel seu volum i la seva projecció pública, cal destacar el material de comunicació, tant el que es publica a les diferents pàgines web de la Unió Europea com el que s'adreça a la premsa.

La nostra funció principal com a traductors i terminòlegs de la Comissió Europea consisteix a garantir

que la versió espanyola de tots aquests textos reflecteixi de manera fidel i exacta el contingut dels originals, utilitzi la terminologia apropiada, sigui coherent amb les altres versions lingüístiques i sigui correcta d'acord amb la normativa de l'espanyol.

Paral·lelament, i com a complement d'aquesta tasca de traducció, la Comissió Europea, i en concret la Direcció General de Traducció, exerceix una funció de sistematització i consolidació terminològica que es reflecteix en les seves contribucions a la base de dades interinstitucional IATE. Els termes incorporats a les fitxes de la IATE provenen dels textos de la UE o hi estan directament relacionats i van acompanyats de les definicions, les referències i les notes pertinents perquè els traductors puguin decidir amb fonament sobre el seu ús. La IATE té una orientació eminentment pràctica i no és una base de dades normativa, sinó una eina de treball que pretén oferir als traductors elements per fonamentar les seves decisions terminològiques.

Cal recordar aquí una obvietat: la traducció institucional és una tasca col·lectiva i anònima, però es construeix, a la pràctica, sobre una multitud d'aportacions (i, per tant, de decisions) individuals. La coordinació al nostre Departament (cinquanta-cinc traductors), com en qualsevol grup nombrós, és necessària i molt especialment en les qüestions de terminologia i neologia, en què una intervenció oportuna pot evitar divergències i confusions que no faran més que complicar la vida al traductor. Si la neologia és una qüestió complexa, la que es genera en la traducció és doblement complexa, perquè implica dues (o més) llengües i sistemes. A més, els neologismes tenen orígens i registres molt diversos i la seva vida és, de vegades, efímera. Al nostre Departament som conscients que el neologisme requereix reflexió col·lectiva i certa «pedagogia raonada», més enllà de decisions basades en simples actituds puristes o en inèrcies institucionals o jeràrquiques. La interacció i el debat entre traductors, terminòlegs i altres especialistes ha de basar-se en una argumentació documentada, que no és nova en la nostra tradició: ni més ni menys que el 1535, al seu *Diàleg de la llengua*, Juan de Valdés intenta convèncer els seus interlocutors de la conveniència d'adoptar el que aleshores eren mots nous, com ara *paradoja* (*paradoxa* en la grafia de l'època), *tiranizar*, *idiota* o *ortografia*.

Délégation générale
à la langue française
et aux langues de France

FR [DGLFLF]: La Delegació General de la Llengua Francesa i de les Llengües de França (DGLFLF), que forma part del Ministeri de Cultura, coordina el Dispositiu d'Enriquiment de la Llengua Francesa (DELFL), que és una xarxa formada per un equip d'especialistes encarregats de la terminologia i la neologia científica i tècnica (actualment, 19 grups temàtics permanents i dos grups temàtics ad hoc) i per la Comissió d'Enriquiment de la Llengua Francesa (CELFL), sota la responsabilitat de la primera ministra, que s'ocupa de l'harmonització dels treballs de la xarxa i de fer-ne difusió a través del Diari Oficial de la República Francesa.

El DELFL té com a objectiu proposar termes i expressions noves per definir i anomenar en francès les noves realitats en els àmbits científics i tècnics. Aquest dispositiu és, doncs, un productor de neologismes científics i tècnics.

GA [DCU]: El nostre treball terminològic té cinc eixos principals. En primer lloc, la meua organització, el grup de recerca Gaois de la Dublin City University, rep finançament del govern per desenvolupar i enriquir la Bunachar Náisiúnta Téarmaíochta don Ghaeilge (la base de dades terminològica nacional de l'irlandès). Entre altres, verifiquem la terminologia i editem les entrades que crea la Coiste Téarmaíochta (la Comissió de Terminologia de l'irlandès). En segon lloc, proporcionem terminologia a la base de dades IATE. Gaois contribueix amb entrades que contenen terminologia en irlandès i millora la qualitat de les entrades ja existents, incloent-hi definicions, referències i exemples d'ús. Aquesta feina es fa en estreta col·laboració amb les unitats d'irlandès de les institucions de la UE i amb la Coiste Téarmaíochta del Foras na Gaeilge

(l'organisme de promoció i difusió de la llengua irlandesa). Des de 2008, Gaois ha editat 110.000 entrades de la IATE. En tercer lloc, hem desenvolupat i mantenim Terminologue, un sistema de gestió terminològica de codi obert i d'accés en el núvol que tothom pot utilitzar. En quart lloc, col·laborem amb múltiples projectes de corpus de gran envergadura per fer recerca terminològica, inclòs el de constitució d'un gran corpus nacional per a l'irlandès. Per acabar, de vegades treballem amb especialistes i amb la Coiste Téarmaíochta per elaborar reculls terminològics nous d'àmbits com la COVID-19, la informàtica, els esports o les finances (per al Banc Central Europeu).

SL [ZRC SAZU]: L'Institut Fran Ramovš de la Llengua Eslovena és la principal institució eslovena que s'encarrega d'observar i fer recerca sistemàtica sobre la llengua eslovena. L'Institut investiga i elabora diccionaris lexicogràfics, dialectals, etimològics, històrics, normatius i terminològics. La tasca principal de la Secció Terminològica és la recopilació, l'harmonització i la promoció de la terminologia eslovena. En particular, s'encarrega de compilar diccionaris terminològics per a diferents àmbits temàtics i fer-ne la recerca terminològica. En els darrers anys, també ens hem dedicat a l'assessorament terminològic, principalment a especialistes. Tots els diccionaris terminològics i les respostes del Servei d'Assessorament Terminològic són d'accés obert i gratuït al lloc web del Terminologišče. Amb la resta de socis del projecte Development of Slovene in a Digital Environment, també estem elaborant un nou portal terminològic, que consistirà en un metacercador de recursos terminològics, un generador de concordances en línia per analitzar corpus especialitzats, eines per extreure candidats terminològics, un sistema d'elaboració de diccionaris en línia, etc.

2 Per quins canals us arriben els neologismes especialitzats?

CA 1 [TERMCAT]: Ens arriben per canals diversos, però sobretot a través de la nostra activitat habitual d'elaboració de diccionaris i altres recursos terminològics de tipus sectorial; a través del Servei de Consultes, obert a qualsevol usuari amb dubtes sobre terminologia (traductors, lingüistes, periodistes, experts dels diferents àmbits, etc.), i a través dels especialistes que formen part dels diferents comitès terminològics que tenim creats o que, d'alguna manera, col·laboren amb nosaltres.

També tenim una línia oberta, en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans, de detecció proactiva de buits terminològics en català a partir del buidatge de manuals especialitzats de referència en anglès (és el projecte Guaita Terminològica). Igualment, les relacions de cooperació que mantenim amb els serveis lingüístics universitaris, amb els mitjans de comunicació i amb altres entitats (departaments del Govern, federacions esportives, etc.) són també un vehicle per a l'entrada de buits terminològics i de neologia.

CA 2 [CCMA]: Els neologismes especialitzats ens arriben per múltiples canals: des d'articles especialitzats aliens que difonem pels nostres mitjans fins a declaracions de testimonis o convidats —siguin especialistes o no—, passant per textos de gabinets de comunicació, agències de notícies o continguts difosos per xarxes socials.

ES [DGT]: A través dels textos tècnics de tots els àmbits d'activitat de la Unió Europea i de vegades, fins i tot, de manera exclusivament oral, per exemple quan rebem alertes de les nostres companyes intèrprets sobre l'ús en una reunió d'un determinat terme neològic i sobre la necessitat de reaccionar de manera ràpida per tal d'evitar una proliferació de solucions traduïdes que farà més difícil la relació de biunivocitat desitjable entre el terme a la llengua font (generalment l'anglès) i el terme en espanyol.

A més d'utilitzar neologismes especialitzats propis dels diferents àmbits temàtics, la Unió Europea crea neologismes o afavoreix usos neològics de termes preexistents mitjançant l'elaboració de polítiques. Alguns termes d'ús general que tenen un significat específic en l'execució de les polítiques de la UE són, per exemple,

condicionalidad, subsidiariedad o elegibilidad. Als nostres documents sobre finances digitals o tecnofinanzas hem admès termes com ara *ficha* (millor que *token*), però també *toquenización, cadena de bloques, criptoactivo, monedero electrónico o bono verde.* En les polítiques mediambientals s'utilitzen termes com ara *hipocarbónico, taxonomía [de la UE], huella ambiental, blanqueo ecológico* (millor que *greenwashing*), o els nombrosos neologismes construïts amb el formant *bio-*, com ara *biodiversidad* (que ja està tan consolidat que no es pot considerar un neologisme) o *bioeconomía.* El terme *patrocinio* (millor que *sponsorship*) va adquirir un significat específic en les polítiques migratòries de la Comissió. Vam proposar *itinerancia* (millor que *roaming*) per parlar de l'ús dels dispositius mòbils dins de la Unió. En l'àmbit de la ciberseguretat hem acollit, com era d'esperar, un nombre especialment elevat de neologismes: *adware, programa malicioso* (millor que *malware*), *bot* (o *zombi*), *bluetooth, ciberanzuelo* o *cibercebo* (millor que *clickbait*), *minería de datos, computación en la nube*, etc. També hem proposat neologismes que han tingut escassa implantació, com ara *correl* i *unionense* o *unionitario* (per substituir *comunitario*, quan la Comunitat Europea es va transformar en Unió), i hem obert (amb un esperit que no seria exagerat qualificar de militant) alguns debats sobre neologismes que ens semblaven mal resolts. Per il·lustrar la conveniència i oportunitat de lliurar certes batalles, encara que no sempre es guanyin, remetem al debat obert a les pàgines del nostre butlletí *Puntoycoma* sobre els *endocrine disruptors*, una expressió semànticament transparent en anglès que va adquirir un caràcter de neologisme opac en espanyol per l'ús massiu adoptat pels especialistes del calc sense cap modificació *disruptor endocrino*. Si bé aquesta batalla es va perdre, podem dir que la de *gobernanza* (que també es pot rastrejar en el nostre butlletí) es va guanyar, fins al punt que, arran del debat obert al nostre Departament, la RAE va actualitzar la definició del terme *gobernanza* al seu diccionari.

Délégation générale
à la langue française
et aux langues de France

FR [DGLFLF]: Els especialistes dels grups temàtics tenen com a missió principal identificar els conceptes nous —detecció terminològica— que apareixen en el seu sector de competència, en la majoria dels casos vehiculats per una designació en anglès. Aquests experts pertanyen essencialment a dues categories:

1. Els professionals del sector que, com a especialistes (enginyers, tècnics, investigadors, universitaris, etc.), transmeten les innovacions que cal denominar en francès i que ha trobat en el seu

context professional, en les xarxes científiques, revistes especialitzades, manifestacions científiques, etc.

2. Els representants de les administracions i de les organitzacions públiques del sector: en aquest cas, transmeten les necessitats de nou vocabulari a les institucions.

Les demandes arriben també de forma directa a la DGLFLF, per correu electrònic o postal i principalment via una «bústia d'idees» del web FranceTerme (franceterme.culture.gouv.fr). La bústia ofereix la possibilitat d'indicar conceptes nous que no posseeixen designació en francès o que no tenen encara una definició establerta. La DGLFLF sotmet aquestes demandes als experts dels grups temàtics.

gaois.ie

GA [DCU]: Un bon exemple és analitzar la feina que fem amb relació a la terminologia de la UE. Els coordinadors de terminologia de la DGT recopilen llistats de conceptes rellevants per al treball actual de la UE amb els quals és probable que, ben aviat, els traductors s'hagin de familiaritzar. A vegades també ens envi-

en llistes de conceptes que no estan del tot clars a la IATE o que no disposen d'un equivalent irlandès encara. (En el cas de la Bunachar Náisiúnta Téarmaíochta don Ghaeilge, les consultes s'adrecen al cap de la secció de terminologia per correu electrònic o mitjançant el formulari del lloc web, però el meu grup de recerca no se n'encarrega.)

ZRC SAZU

SL [ZRC SAZU]: Una de les nostres feines principals és la d'elaborar diccionaris terminològics (actualment n'estem elaborant onze), però poques vegades proposem un terme completament nou en un diccionari terminològic. La gran majoria dels termes dels diccionaris terminològics són termes ja establerts per a conceptes que formen part del camp conceptual d'un àmbit especialitzat. Així, gran part de la neologia especialitzada ens arriba a través del Servei d'Assessorament Terminològic. Sovint, els usuaris recorren a nosaltres quan tenen al davant un concepte completament nou, que encara no té cap denominació en llengua eslovena. En aquests casos, proposem una designació nova, és a dir, proposem un nou terme en eslovè.

Font: Brian Ferguson/Força Aèria dels Estats Units

dron
neologisme
de l'any 2015

3 Quins factors creieu que influeixen més decisivament en el creixement que ha experimentat la incorporació de manlleus, especialment de l'anglès, en altres llengües? Quins recursos es podrien utilitzar per reduir aquest creixement?

CA 1 [TERMCAT]: De manlleus, en les llengües, n'hi ha hagut sempre, des del moment que existeix intercanvi i contacte entre llengües. Sempre expliquem, de fet, que el manlleu és un dels procediments que tenen les llengües —el català i qualsevol altra— per actualitzar el seu cabal lèxic, i que el que és important és intentar trobar l'equilibri, a l'hora de crear nous mots, entre l'ús de manlleus i l'ús de formes creades amb recursos propis.

El creixement de manlleus de l'anglès és fruit, òbviament, de la preeminència actual d'aquesta llengua, que és, des de fa anys, la llengua de comunicació internacional, sobretot en els àmbits especialitzats. Si la recerca es fa en anglès i els resultats es publiquen en anglès, la terminologia que ens arriba és també, lògicament, en anglès. L'anglès és la llengua de prestigi i la llengua creadora per defecte en molts sectors, i nosaltres som importadors de tot el que es fa en anglès. L'afectació d'aquesta pressió tan forta de l'anglès en les altres llengües es tradueix en la incorporació, de vegades massiva, de manlleus i també, sobretot, de calcs (lèxics, terminològics, semàntics, sintàctics). Els calcs passen sovint desapercebuts, però també acaben afaïçonant i canviant el sistema de les llengües d'arribada, tant el lèxic com l'estructura sintàctica, que és un aspecte encara més important.

Internet, les xarxes socials i les tecnologies en general faciliten l'accés a la informació i la rapidesa amb què ens arriba tot, de manera que també incorporem molts més neologismes (i anglicismes) que fa uns anys i d'una manera molt més ràpida.

El recurs principal que se m'acut per fer front a l'allau de manlleus és tenir una llengua forta i viva en tots els àmbits, amb tots els reptes que això comporta per a una llengua com el català, que té un nombre de parlants mitjà però que té grans impediments per desenvolupar-se amb normalitat.

Davant d'aquesta situació complexa hem de procurar, com a mínim, tenir la nostra terminologia al dia, per poder-la fer servir sempre que es necessiti (en manuals i publicacions especialitzades, en llibres de text, en la premsa, en l'entorn laboral, en el lleure, en l'esport, etc.) i detectar a temps les necessitats per poder fer front als manlleus abans que s'implantin.

CA 2 [CCMA]: El factor que creiem que és determinant és la globalització via internet i les xarxes socials. Un contingut d'interès es difon mundialment en un període de temps curtíssim, cosa que comporta limitacions a l'adaptació i, alhora, condiona molt la manera en què el públic coneix i cerca un terme determinat. Una possible manera de reduir aquest creixement de la incorporació de manlleus podria ser que els mitjans en català —no només els tradicionals— actuessin de manera coordinada. De tota manera, és imprescindible tenir present amb quina forma es difon un terme determinat internacionalment: voler oferir alternatives a formes globals pot estar abocat al fracàs i, alhora, apartar la solució particular de tendències mundials.

ES [DGT]: El predomini de l'anglès com a llengua en què es desenvolupa la major part de la recerca científica i tecnològica a nivell mundial determina que bona part de les publicacions científiques i tècniques en altres llengües siguin traduccions. Aquesta subordinació d'altres llengües a l'anglès, combinada amb una tasca insuficient de sistematització i consolidació de la terminologia especialitzada en les llengües de destinació, facilita l'entrada de manlleus i calcs. El manlleu pot ser una opció tan vàlida com qualsevol altra, però no és l'única i, sobretot, poques vegades ha de ser la primera opció: la pràctica d'un còmode «retalla i enganxa» de manlleus a les nostres traduccions pot estar condicionada pel seguiment acrític d'una moda, l'esnobisme o la simple desídia. Exercir la traducció implica discriminar i raonar les decisions adoptades davant d'un neologisme: si el manlleu és una solució, almenys que ho sigui de manera conscient, perquè el recurs indiscriminat al manlleu està condicionant l'evolució de les nostres llengües europees com a llengües de cultura produint un risc real de diglòssia, almenys en els textos i discursos científico-tècnics, que acaben semblant un terreny privat de l'anglès. Aquesta diglòssia ja ha començat a produir-se en algunes llengües (hi ha fitxes de la IATE que ho exemplifiquen molt clarament) i sembla que la traducció

institucional no ha de fer més que confirmar-la. La consciència d'aquest risc, també per a l'espanyol, ens hauria de fer estar més alerta davant d'aquest fenomen de colonització lingüística de camps sencers del saber. L'alternativa a aquesta política de *laissez-faire* lingüístic passa per l'accés a grans corpus de literatura científica en espanyol, pel contacte permanent amb els especialistes i la creació de xarxes de debat neològic i terminològic.

Délégation générale
à la langue française
et aux langues de France

FR [DGLFLF]: La incorporació dels manlleus es veu afavorida pels factors següents:

1. La rapidesa de la difusió d'algunes noves tecnologies, especialment les destinades al públic general (àmbit digital).
2. L'hegemonia cultural, econòmica i tècnica d'alguns països en el desenvolupament i en la producció de noves tecnologies (àmbit digital) i el fet que l'anglès n'és la llengua de comercialització mundial.
3. La tendència creixent en l'àmbit universitari de l'ensenyament de diferents assignatures en anglès.
4. La importància de les xarxes socials, que creen un efecte de moda amb la difusió molt ràpida de nous termes (fins i tot més enllà del seu àmbit d'aparició), sobretot els termes que es troben al centre de debats tumultuosos.
5. L'absència d'una veritable política lingüística en alguns països europeus.
6. L'absència de sensibilització per part dels periodistes i de les persones que intervenen en els mitjans, pel que fa a la necessitat d'utilitzar un llenguatge accessible per a la major part de la població, especialment en relació amb els grups de població d'edat avançada i amb els que no posseeixen un nivell d'estudis prou elevat.
7. Finalment, tal vegada, la brevetat de l'anglès en comparació amb les llengües romàniques (aspecte que facilita la lexicalització dels manlleus).

Per tal de limitar la influència dels anglicismes, cal dur a terme una política voluntarista per fer front a les llacunes del vocabulari científic i tècnic, adoptant una actitud prospectiva, és a dir, identificant els neologismes abans que no s'implantin definitivament en la llengua d'arribada i proposant-ne termes equi-

valents. Ahora, cal que una acció política encoratgi els treballs i les publicacions científiques en les llengües nacionals, l'espai de les quals ha de preservar-se en l'ensenyament universitari. La divulgació científica ha de fer-se igualment en la llengua nacional, utilitzant termes comprensibles per a tothom, més que no pas anglicismes que constitueixen un impediment a la transmissió del coneixement.

GA [DCU]: S'ha fet recerca per intentar esbrinar la reticència freqüent dels parlants a utilitzar la terminologia «correcta» quan parlen irlandès o a crear neologismes fora del marc lingüístic institucional. La nostra (modesta) investigació sembla apuntar a la manca de confiança: molts parlants d'irlandès l'han après i, a més, els parlants nadius poden considerar que no en parlen la variant oficial i estandarditzada. També hi ha una qüestió de percepció d'ús de termes «estrany» i poc clars, quan tothom parla i entén l'anglès. L'ús de la terminologia «correcta» és «marcat» o inusual en contextos informals. És molt difícil intervenir-hi; esperem, però, que posant recursos terminològics a l'abast de la comunitat de parlants, aconseguim algun avenç.

SL [ZRC SAZU]: Actualment, l'anglès és la llengua mundial de la ciència i la tecnologia. Per tant, la majoria de conceptes nous es designen per primer cop en anglès. Tot i que en alguns casos es designen per primer cop en altres llengües, no fan fortuna internacionalment fins que no s'usen en anglès. Els especialistes acostumen a aprendre conceptes nous només després que s'hagin designat en anglès. Sovint ens demanen només la traducció de termes de l'anglès. De vegades, volen, fins i tot, que el terme nou en eslovè s'assembla a l'anglès perquè el reconeguin. Probablement, no es pot canviar aquesta tendència, però sens dubte és una bona idea suggerir candidats òptims tan aviat com sigui possible. En cas contrari, el manlleu es mantindrà en ús durant molt de temps perquè és l'únic que existeix per a aquell concepte. També és molt important que els recursos terminològics de qualitat (diccionaris terminològics, bases de dades terminològiques, corpus especialitzats) estiguin a disposició d'especialistes, traductors i la resta d'usuaris.

4 Quina importància considereu que té la detecció de neologismes en la preservació de la qualitat lèxica de la vostra llengua? Utilitzeu alguna metodologia per a la detecció precoç de neologismes?

CA 1 [TERMCAT]: En part, ja he respost a aquesta pregunta amb les meves respostes anteriors. La detecció de necessitats terminològiques (i, per tant, de neologismes) és important, d'una banda, per mantenir el lèxic i la llengua al dia i poder parlar de qualsevol tema i en qualsevol context en català; d'altra banda, també és important des del punt de vista de la qualitat lingüística, per localitzar a temps els manlleus innecessaris o altres casos terminològicament inadequats i poder-los donar a temps, abans que s'implantin, una resposta adequada amb els recursos de la pròpia llengua.

No tenim un sistema específic per a la detecció precoç de neologismes, però sí que és un tema que ens preocupa i en què mirem de treballar a partir de projectes com Guaita Terminològica, de què he parlat abans.

CA 2 [CCMA]: Considerem que és molt important detectar de manera precoç neologismes i anticipar possibles solucions. L'actualitat, en la globalització, és rapidíssima i en això se sol respondre tard. Des dels nostres mitjans no ens dediquem a detectar neologismes de manera precoç: ens arriben directament en els continguts que difonem de manera immediata.

ES [DGT]: És important mantenir una actitud crítica davant la presència de neologismes en els textos, especialment quan es tracta d'àmbits nous en què és més probable que calgui encunyar nous termes per anomenar nous conceptes. Aquesta és una circumstància amb què els traductors estan familiaritzats i que sol comportar un debat sobre la pertinència d'adoptar determinats neologismes. La corresponsal de qualitat i les terminòlogues del Departament solen participar en aquestes reflexions per tal d'arribar a una conclusió consensuada. Un exemple relativament recent poden ser els textos sobre finances digitals i criptoactius, en què van aparèixer un bon nombre de termes nous

A més de l'actitud vigilant dels traductors i terminòlegs del nostre Departament, el contacte regular que mantenim amb els departaments lingüístics de les altres institucions de la UE i, com hem assenyalat

abans, amb els intèrprets —que sovint són els primers a detectar neologismes que es transmeten a través del llenguatge oral abans d'arribar als textos escrits— ofereix també una via de detecció precoç de neologismes.

La lectura de publicacions especialitzades i el contacte periòdic amb experts, sobretot amb els que es dediquen a la traducció especialitzada o tècnica, també és una bona manera d'estar alerta. Els fòrums i publicacions de traducció especialitzada, com Medtrad o Panace@ en l'àmbit de la traducció biosanitària, són els primers a detectar les novetats terminològiques i els que més encertadament poden proposar solucions. Tenim molt d'interès a alinear-nos amb les propostes d'aquests traductors especialistes i, en la mesura de les nostres possibilitats, a contribuir als seus debats.

Pel que fa a l'ús de la tecnologia per a l'extracció de termes i detecció de neologismes, tenim moltes esperances posades en el desenvolupament de la plataforma de terminologia que va presentar Teresa Cabré el 2005, durant el seu mandat com a presidenta d'AETER, i que el nostre Departament intenta engegar des de fa anys juntament amb AETER, el CSIC, l'Institut Cervantes, el Centre de Supercomputació de Barcelona i el Grup d'Enginyeria Ontològica de la Universitat Politècnica de Madrid. El projecte, que va arrencar amb el nom de TERMESP, però segurament serà rebatejat, ha estat presentat a l'Administració per a la seva inclusió al PERTE de la Nova Economia de la Llengua. El seu desenvolupament marcaria una fita en l'ús de les tecnologies lingüístiques per a l'extracció terminològica i la detecció de neologismes, perquè permetria accedir de manera sistemàtica a grans corpus de literatura científica i especialitzada i fins i tot, quan no n'hi hagi, crear-los a partir de grans biblioteques i repertoris electrònics de textos especialitzats.

Délégation générale
à la langue française
et aux langues de France

FR [DGLFLF]: La detecció precoç és determinant. El DELF no utilitza ni eines de detecció sistemàtica ni els resultats de les plataformes de localització (per exemple, per al francès, Néoville o Logoscope, quan aquest web era actiu), que exploten els corpus de premsa no especialitzada, amb poca neologia científica i tècnica (alguns neologismes científics i tècnics arriben a la premsa general només després de diversos anys).

La detecció és, doncs, humana. S'encarrega a experts, que recullen els neologismes en els seus àmbits professionals: laboratoris o unitats de recerca, serveis d'R+D de grups industrials, publicacions científiques, conferències sobre temes d'innovació, etc. Com que el DELF ha de respondre a les necessitats terminològiques, és essencial que els experts dels diferents àmbits en facin la detecció, ja que si la detecció es basa en l'extracció automàtica sistemàtica, és molt més difícil verificar que la necessitat és real, que la innovació vehiculada pel manlleu (anglicisme) s'acabarà implantant de manera duradora. L'estalvi de temps que suposa l'automatització és, doncs, discutible en matèria d'eficàcia terminològica.

Com més aviat es detecta, es defineix i es denomina en francès un concepte nou, més fàcilment es pot difondre un terme que sigui comprensible i explícit per a la majoria de parlants francesos, fet que no succeeix amb els manlleus (actualment de l'anglès).

GA [DCU]: La detecció de neologismes és crucial en el cas de l'irlandès, ja que els nostres parlants són capaços de conversar en anglès amb fluïdesa i utilitzar fàcilment la terminologia en aquesta llengua (en comptes de les formes en irlandès). També és cabdal per a les persones que s'ocupen de l'actualitat, com els periodistes. La Coiste Téarmaíochta atén ràpidament les consultes terminològiques que rep, però no tots

els parlants n'envien. Cada mes analitzem els termes que s'han cercat a la base de dades terminològica de l'irlandès i que no hi estan incloses. Malgrat la gran quantitat de faltes que contenen, i les paraules i sintagmes de la llengua general que s'hi cerquen, aquesta anàlisi ens ajuda a fer-nos una idea dels neologismes que hi manquen.

SL [ZRC SAZU]: La detecció de neologismes és important perquè han d'encaixar en el sistema de terminologia existent d'un camp determinat en eslovè. No disposem d'un estàndard de qualitat, però sí que tenim una guia normativa que tots els usuaris de l'eslovè estàndard han de seguir. Col·laborem amb grups d'especialistes a l'hora d'elaborar diccionaris terminològics i també rebem consultes terminològiques d'especialistes (i d'altres usuaris interessats) al servei d'assessorament terminològic. Ells ens informen de l'existència d'un nou neologisme especialitzat i sovint el debatem. No cerquem sistemàticament neologismes, perquè creiem que es tracta, eminentment, d'una tasca dels especialistes. Són responsables de la terminologia de la seva matèria i només els ajudem quan ens necessiten. Amb la llengua general, és diferent. Els lexicògrafs del nostre institut estan elaborant un diccionari de la llengua eslovena que s'actualitza constantment i inclou les darreres unitats, especialment els neologismes de la llengua general.

Font: Francis Bourgoin / Wikimedia Commons

cassolada
neologisme
de l'any 2017

sororitat
neologisme
de l'any 2018

5 Fins a quin punt considereu important evitar els manlleus en la vostra llengua, o en el vostre mitjà o servei, i quins criteris teniu en compte a l'hora de decidir sobre la incorporació o no d'un manlleu? Quines solucions lingüístiques us plantegeu com a prioritàries davant d'un manlleu (l'adopció, l'adaptació, el calc, l'alternativa...)?

CA 1 [TERMCAT]: Com ja he dit al principi, crec que el que s'ha de procurar és trobar l'equilibri entre la incorporació de manlleus i el recurs a formes pròpies alternatives al manlleu: recórrer al manlleu quan realment és necessari (per exemple, quan està molt introduït, quan és el recurs pel qual han optat majoritàriament altres llengües, quan és una forma exclusiva d'un àmbit molt restringit, quan no existeix una alternativa prou precisa o que tingui l'aval dels experts, etc.) i optar per formes catalanes alternatives quan és possible.

L'ús de formes pròpies, a banda d'afavorir la transparència semàntica, estimula la creativitat i el coneixement dels recursos del sistema, prestigia la llengua i, òbviament, contribueix a preservar-la. Bandejar sistemàticament el manlleu, però, també pot ser contraproductiu, perquè pot abocar a una situació d'aïllament de la llengua respecte a altres llengües i, sobretot, pot crear rebuig si els parlants tenen la sensació que les decisions proposades pels organismes s'allunyen sempre dels usos reals o de les formes que fan servir.

Al TERMCAT, i específicament al Consell Supervisor, que és l'òrgan que s'encarrega de la normalització dels neologismes que ho requereixen, la política davant del manlleu és optar per l'alternativa pròpia sempre que és possible i acceptar el manlleu quan es considera que la forma alternativa no té possibilitats d'èxit. Pel que fa a les alternatives al manlleu, depèn de cada cas (del que ja es documenta, del que fan les altres llengües, de l'opinió dels experts, etc.). L'alternativa pot ser, simplement, el calc de la forma anglesa, si funciona en català, o bé un sintagma propi, un compost, una forma creada per extensió semàntica, un derivat, etc. Si finalment s'opta pel manlleu, es prefereix el manlleu adaptat, per evitar excepcions dins el sistema i grafies alienes, però actualment l'adaptació no té sempre bona acollida. El fet que l'anglès sigui una llengua tan present arreu i que bona part de la població sàpiga anglès o tingui nocions d'anglès té molt a veure amb aquesta reticència, de vegades, a l'adaptació.

CA 2 [CCMA]: El criteri general que ens guia consta al nostre llibre d'estil (2.4.4.5.3. Neologismes): «Recollim i difonem els termes nous necessaris per transmetre la informació, però no escampem indiscriminadament qualsevol paraula nova. Si fem servir una paraula no prou coneguda pel conjunt de l'audiència, l'expliquem per assegurar-nos que l'entén tothom. [...] Adoptem un manlleu quan no hi ha cap terme equivalent en català per expressar un concepte nou, o quan un manlleu determinat està molt introduït i les alternatives possibles no satisfan del tot les necessitats comunicatives, però, en general, quan podem triar entre una paraula en català i una en una altra llengua, preferim fer servir la catalana.» A partir del criteri general, a l'hora de decidir una solució lingüística, ens condiciona enormement la forma amb més ús, local i internacional, a internet i xarxes socials.

ES [DGT]: A la resposta a la tercera pregunta ja hem avançat part de la resposta a aquesta: per a nosaltres, com a traductors, la recerca d'alternatives en espanyol és sempre l'opció prioritària.

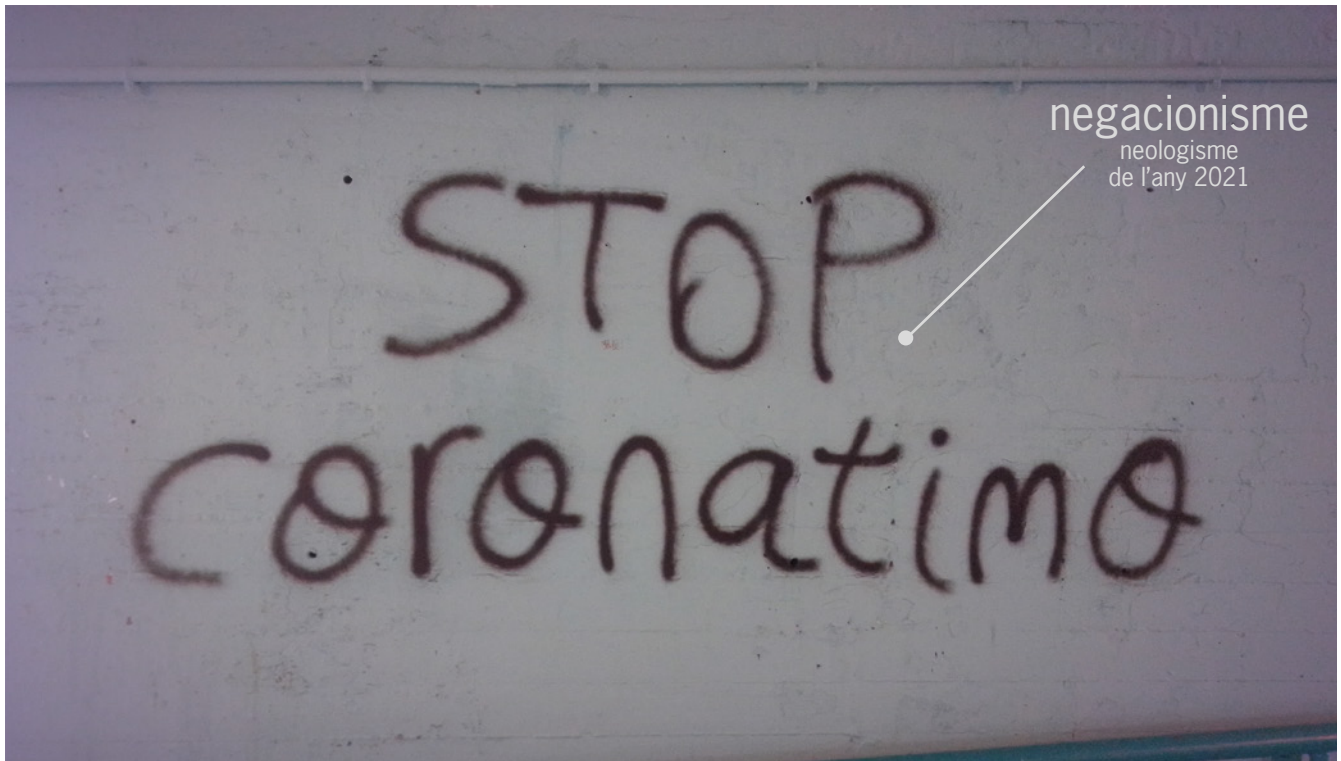
Ara bé, la neologia és una font de creació lèxica que no podem excloure absolutament. Els criteris que solen regir les nostres decisions sobre la incorporació de neologismes són la seva pertinència, és a dir, que estiguin degudament justificats, i la correcta formació des del punt de vista morfològic. Encara que procurem adoptar un enfocament pragmàtic, descartem en principi els manlleus sense cap modificació i preferim, si cal, el calc o l'adaptació.

Délégation générale
à la langue française
et aux langues de France

FR [DGLFLF]: El DELF té la vocació de proposar sistemàticament designacions per a qualsevol nova noció, vehiculada o no per un equivalent estranger (molt sovint en anglès). Els termes que recomana responen

Font: MiquelBlancS / Wikimedia Commons

a diversos criteris, entre els quals hi ha el respecte a la morfologia francesa, aspecte que elimina d'entrada molts manlleus. És rar que es recorri a un calc, i se sol cercar una imatge explícita per a la societat francesa en lloc d'usar com a manlleu una imatge anglosaxona.

El DELF considera un manlleu com a acceptable només en casos molt excepcionals i, llavors, renuncia a fer-ne una recomanació al Diari Oficial; deixa que el manlleu s'implanti. És el cas, per exemple, de l'admissió de *spam*, que es va considerar que tenia un ús ampli i no representava dificultats ortogràfiques en el cas de la llengua francesa. De manera encara més excepcional, el DELF pot recomanar un manlleu quan és prou explícit, sobretot quan competeix amb altres manlleus, com per exemple *break*, recomanat preferentment a *breakdance* i *breaking*.

En canvi, l'Acadèmia Francesa, que forma part del DELF, manifesta més tolerància cap als manlleus d'altres llengües que no siguin l'anglès (italià, japonès, etc.) o fins i tot cap a manlleus anglesos quan es tracta d'esports practicats per les elits (equitació, golf, vela, etc.), i preconitza considerar-los com a equivalents «admesos», en la nomenclatura del DELF.

gaois.ie

GA [DCU]: L'irlandès és una llengua minoritzada a Irlanda, sotmesa habitualment a la pressió de paraules, termes, estructures i modismes anglesos. Alguns

autors afirmen que l'irlandès «posttradicional» que ara es parla no és gaire més que la mera traducció literal directa de l'anglès. En aquest context, no es pot acceptar la incorporació de préstecs a l'engròs. Dit això, de vegades es critica la Coiste Téarmaíochta perquè adopta termes que s'assemblen massa a l'anglès; l'adaptació d'internacionalismes és, però, una aproximació reconeguda i assenyada per afrontar el treball terminològic.

ZRC SAZU

SL [ZRC SAZU]: És impossible evitar l'ús de manlleus en eslovè. S'utilitzen en la comunicació especialitzada, en els mitjans de comunicació i en la comunicació quotidiana. Tanmateix, quan fem treball terminològic, intentem evitar els manlleus. En alguns casos molt excepcionals és impossible trobar un terme en eslovè, sobretot si l'ús del manlleu ja s'havia consolidat. Sovint, els termes en anglès s'adapten fonèticament o gràficament, o ambdues coses. El calc també pot ser una estratègia acceptable. La millor estratègia, però, és assegurar la bona selecció d'un terme en eslovè: ja sigui una paraula de nova creació, o bé una paraula ja existent en eslovè que permeti anomenar aquest concepte nou. Quan es fa la selecció del terme més adequat, tenim en compte els principis terminològics generals; és a dir, que el terme ha de ser econòmic (no gaire llarg), adequat lingüísticament i (si és possible) d'origen nacional.

6 Fins a quin punt considereu important l'intervencionisme intern o d'organismes normalitzadors sobre els usos terminològics, especialment sobre l'ús de manlleus? Quin impacte real creieu que tenen les decisions oficials o les recomanacions sobre els usos terminològics reals?

CA 1 [TERMCAT]: Per a mi aquest tema és una mica ambivalent. Una cosa és el que m'agradaria i una altra el que crec que hem de fer, d'acord amb les circumstàncies i amb la situació de la llengua. Jo voldria que el català fos una llengua forta i viva, amb un ús generalitzat al territori i amb uns parlants competents i segurs de si mateixos, que innovessin i creessin lèxic nou cada dia en la seva llengua. Si fos aquesta la situació, l'intervencionisme institucional no seria tan necessari, encara que tota llengua de cultura necessita, naturalment, una certa regulació (un estàndard lèxic, una gramàtica, etc.).

Com que la situació que tenim és força més precària, però, crec que, efectivament, és necessari que hi hagi organismes que intervinguin d'alguna manera en els usos per intentar protegir el català del pes de llengües tan potents com l'anglès o el castellà, molt influents tant en els usos terminològics com en els generals.

L'impacte de les recomanacions oficials va de bracet de la difusió que es fa d'aquestes recomanacions i del cas que en fan els focus de difusió de terminologia (els mitjans de comunicació, les xarxes socials, les escoles, les editorials, les universitats, etc.). No hi ha normalització real o completa sense implantació, i no hi pot haver implantació sense la complicitat dels diferents agents implicats en la difusió terminològica.

CA 2 [CCMA]: Creiem que és important comptar amb organismes normalitzadors que ofereixin criteris i solucions concretes. Ara bé, creiem que és imprescindible que es tinguin en compte els usos corrents i que la resposta sigui ràpida.

ES [DGT]: La traducció institucional que practiquem requereix una normalització interna que en el nostre cas s'organitza a través del que anomenem «tasques horitzontals», exercides pels responsables de qualitat, els terminòlegs i els responsables de les eines tecnològiques. Responsables de qualitat i terminòlegs adopten les decisions sobre l'acceptació de neologismes,

en consulta amb els traductors i els especialistes o els organismes de normalització pertinents.

En el nostre àmbit, les decisions dels òrgans normalitzadors de la llengua es tenen en compte, tret d'excepcions.

Des de fa temps promovem la creació d'un organisme de consulta i normalització de la terminologia científica i tècnica en espanyol que contribueixi a consolidar-la i afavorir-ne l'ús. L'existència d'un òrgan de foment d'aquesta terminologia en espanyol contribuiria sens dubte a contrarestar l'entrada expedita de manlleus innecessaris a la nostra llengua. El desenvolupament del projecte TERMESP, presentat al PERTE de la Nova Economia de la Llengua, afavorirà el contacte entre les xarxes d'experts i, per tant, el debat lingüístic, terminològic i neològic a gran escala i, cosa que ens interessa especialment als traductors, la validació dels casos més problemàtics.

Délégation générale
à la langue française
et aux langues de France

FR [DGLFLE]: La normalització terminològica i neològica és una de les garants de la cohesió social. El DELF, proposant termes en francès, explícits i comprensibles per a tothom, així com la seva definició, permet que tothom, independentment del nivell d'estudis i coneixements, i sense haver de conèixer una llengua estrangera (anglès), tingui la possibilitat de comprendre articles de divulgació científica, explicacions o discursos científics i tècnics. La normalització terminològica i neològica permet també garantir que la recerca que origina innovacions s'efectuï en la llengua nacional, de manera que s'evita el risc de pèrdua de domini.

L'impacte de les recomanacions és variable d'un àmbit a l'altre, independentment de la precocitat amb la qual s'ha tractat un manlleu. En alguns sectors (digital, audiovisual, financer, etc.), la rapidesa dels progressos tècnics i l'obsolescència contribueixen a la desaparició de manlleus i dels termes francesos proposats com a alternativa. Aquest impacte depèn alhora de la seva mediatització i de les accions de comunicació, ja que una recomanació que els mitjans de comunicació no difonen prou o que no es transmet suficientment als especialistes o al públic general està destinada al fracàs.

GA [DCU]: Les directrius sobre usos terminològics tenen un paper important, per exemple, en la documentació oficial i en els exàmens de l'Estat. Sens dubte, qualsevol funcionari estatal que hagi d'emprar l'irlandès hauria d'utilitzar la terminologia estandaritzada. A part d'això, però, dubto que aquestes directrius tinguin gaire més impacte, almenys en el cas de l'irlandès. De fet, correm el risc que s'acabi abusant de la terminologia, en comptes d'emprar expressions més naturals i genuïnes.

SL [ZRC SAZU]: Gairebé mai intervenim per estandaritzar els usos terminològics, ja que el nostre treball terminològic s'orienta, sobretot, a l'assessorament.

Considerem que és millor deixar que els especialistes (i la resta d'usuaris de la llengua) decideixin si utilitzen les nostres propostes o no. No obstant això, en el cas dels sinònims dels diccionaris terminològics, n'identifiquem un d'ús recomanat per sobre de la resta. Això és important per garantir l'estabilitat dels sistemes terminològics i per ajudar els especialistes a decidir el terme que haurien d'utilitzar. De la mateixa manera, sempre suggerim un terme quan resollem consultes terminològiques adreçades al servei d'assessorament terminològic. Tanmateix, pensem que qualsevol mena d'intervenció directa toparia amb la resistència de les comunitats lingüístiques especialitzades i també del públic en general. Per tant, tindria l'efecte contrari. No disposem de recomanacions oficials, però sí que ajudem els usuaris de la terminologia, ja sigui amb diversos diccionaris terminològics d'accés lliure o a través del servei d'assessorament terminològic.

7 En relació amb la detecció, el tractament i la implantació de neologismes, quina relació manteniu amb els usuaris de la terminologia (especialistes, tècnics, científics, traductors, mediadors lingüístics, professionals de la comunicació...)?

CA 1 [TERMCAT]: El nostre objectiu ha estat sempre, des de la nostra fundació, la creació de terminologia en col·laboració amb tots els agents implicats, especialment amb els especialistes dels diferents àmbits, però també amb altres lingüistes i terminòlegs, amb traductors, professionals de la comunicació, etc. Tenim ben present que la terminologia, el nostre objecte de treball, és multidisciplinària i per això qualsevol producte que elaborem o qualsevol decisió que prenem té sempre el concurs d'altres agents, externs al TERMCAT. Els especialistes són presents, per descomptat, en totes les fases del nostre treball: en la detecció (els comitès tècnics són una eina important en aquest punt, a banda dels equips específics que intervenen en l'elaboració de diccionaris); en l'elaboració (a l'hora d'establir els conceptes, d'elaborar definicions, etc.); en el tractament (en l'aportació de dades sobre els usos, en la cerca de solucions terminològiques pròpies amb possibilitats d'èxit, etc.), i en la difusió.

En la detecció i la difusió tenen també un paper important, per exemple, els lingüistes dels diferents serveis lingüístics (universitats, mitjans, empreses, etc.) i, en general, els comunicadors. Sovint els usos terminològics incipients d'àmplia difusió ens arriben, de fet, a través dels mitjans de comunicació. Per això la col·laboració i l'entesa del TERMCAT amb els mitjans i, en general, amb els diferents agents implicats és tan important.

CA 2 [CCMA]: Estem en contacte directe tant amb altres institucions (TERMCAT, IEC) com amb especialistes (sobretot periodistes especialitzats), professionals dels nostres mitjans (periodistes, actors, redactors, guionistes, documentalistes, publicistes, dissenyadors, informàtics, etc.) i també professionals de l'àmbit lingüístic (assessors lingüístics dels nostres mitjans, interns i externs; assessors lingüístics d'altres mitjans o institucions; traductors).

7 En relació amb la detecció, el tractament i la implantació de neologismes, quina relació manteniu amb els usuaris de la terminologia (especialistes, tècnics, científics, traductors, mediadors lingüístics, professionals de la comunicació...)? [cont.]

ES [DGT]: Mantenim una relació constant de consulta amb especialistes i tècnics, en funció de les necessitats del nostre treball de traducció. Des del 2005 organitzem les nostres jornades biennals de Terminologia i Traducció Institucional, que ens han servit per crear una xarxa informal de contactes amb especialistes de diferents àrees. A més, hem engegat una altra xarxa de contactes en ministeris i organismes de l'Administració perquè, com a traductors de legislació de la UE, som molt conscients del poder de la legislació en la fixació de termes i neologismes. A les nostres reunions amb els representants d'aquesta xarxa hem abordat divergències terminològiques que, de manera puntual, s'han pogut produir a l'hora d'incorporar (o de transposar, com diem en l'argot de la Unió) la legislació de la UE a la legislació nacional. Amb una actitud constructiva, i recurrent a aquesta pedagogia raonada de què parlàvem en principi, podem contribuir a la consolidació de les solucions més viables i transparents, i podem també corregir els errors de certa importància recurrent, quan sigui necessari, a la publicació d'un text rectificatiu amb la correcció terminològica corresponent.

I també en aquest àmbit de la cooperació amb tots els especialistes implicats en la producció, traducció i difusió de textos d'especialitat confiem que TERMESP es materialitzi per organitzar i servir de suport a les xarxes de cooperació terminològica i per ser un element clau de la política lingüística que l'espanyol necessita, basada en la cooperació i en la tecnologia i sense l'olor de naftalina dels exaltats discursos triomfalistes basats exclusivament en les projeccions demogràfiques del nombre de parlants i no en criteris qualitius, com la seva presència, visibilitat i desenvolupament en els àmbits d'especialitat, per als quals la traducció ha de tenir un paper fonamental.

Délégation générale
à la langue française
et aux langues de France

FR [DGLFLF]: Els especialistes dels diversos àmbits són els principals actors de la totalitat del procés de producció neològica, des de la identificació del concepte nou fins a l'elecció de la seva designació en francès, així com de la seva promoció cap als altres professionals del sector d'activitat. Per la seva banda, la DGLFLF s'encarrega de la promoció cap al públic general i als professionals de la comunicació i de la llengua (traductors, intèrprets, redactors), via el web FranceTerme, el butlletí d'informació mensual FranceTerme i intervencions en les xarxes socials.

GA [DCU]: Disposem d'una adreça de correu electrònic i d'un compte de Twitter, i sembla que als usuaris els agrada informar-nos dels errors que detecten. Alguns usuaris cerquen activament ajuda quan han de crear termes nous, actitud que és molt benvinguda. I, per descomptat, mantenim un lligam sòlid i permanent amb els traductors de la UE.

ZRC SAZU

SL [ZRC SAZU]: Estem en contacte habitual amb els usuaris de la terminologia, sobretot amb especialistes, estudiants, traductors, editors, etc., que ens fan arribar les seves consultes al servei d'assessorament terminològic. També col·laborem amb traductors, especialment els de la UE. Els professors universitaris ens conviden a impartir conferències sobre terminologia als estudiants, cosa que ens sembla molt important. Sovint participem activament en taules rodones i concedim entrevistes als mitjans audiovisuals nacionals i, a vegades, als diaris. Això ens permet arribar a més usuaris i també donar a conèixer els problemes terminològics a la societat en general. ✿

CONSELL DE REDACCIÓ

DOI: 10.2436/20.2503.01.184